

Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

Titel: Vejen ud af arbejdsløsheden

Ophav:

Ressourcetype:

Ressourcetype:

Oprindelsesdato: 1983

Emne: Partiprogram, partiprogrammer, program

Opstilling: DA-småtryk. Politik 8

Relateret:

Relateret:

Copyright: Billedet er muligvis beskyttet af loven om ophavsret

VS1983

Vejen ud af arbejdsløsheden :

DET KGL. BIBLIOTEK
16. JUN. 1983
SMAATRYKSADF.

Kapitalismen duer ikke!

Der er nu op imod en halv million arbejdsløse-arbejdsløse der kan skabe alt det vi har brug for.

På mange fabrikker hyler vinden gennem mennesketomme haller, mens maskiner og værktøj rustner. Hver dag lukkes en fabrik eller et byggeri erklæres konkurs, og flere folk smides på gaden.

Våbenfabrikanter tjener svimlende summer på, at mennesker udslettes over hele verden, lige fra Beiruth til Afghanistan.

Og arbejderne producerer våben og tanks i en verden, hvor folk fryser og dør af sult.

*Der er et narrested, et skyggeland,
hvor sultne munde gaber.
Der ta'r man jordens rige frugt
bort fra den hånd, der skaber.*

*For der skal skabes mer og mer,
produceres uden planer,
for penge styrer alt, der sker,
langt mere end vi aner.*

*Og blide køers hvide mælk
bli'r kastet ud i havet.
Af det, man gemmer, smør bli'r gjort
og så en pukkel lavet.*

*Og korn og frugt og bær bli'r brændt,
og gyldne druer presset,
kun for at hældes ud igen
og sive gennem græsset.*

*Forpinte dyr — udpinte jord
og træ'r, man bare fælder.
Kalve bag tremmer, høns bag tråd,
hvor kun profitten tæller.*

Også i Europa mærkes stadig tydeligere krisens angreb. I EF er idag over 9 millioner arbejdsløse. I Spanien, Italien, Frankrig og sågar i England hutler flere og flere sig igennem eller sulter, og løntrykkeri og sort arbejde splitter og svækker arbejdere i alle lande. 30'er tilstande er ikke noget man frygter. Det man lever midt i er snart lige så slemt.

Og i Danmark går flere tusind bygningsarbejdere arbejdsløse, mens ¼ af landets lejerboliger er uden bad. Der mangler også daginstitutioner — dem, der er, tager kun ca. 15% af landets børn ind, mens pædagoger går arbejdsløse, og mange unge gerne vil have en pædagog-uddannelse.

Og mens mange går arbejdsløse og føler sig til

2

overs og til grin, stiger produktiviteten, og dem, der HAR arbejde, slider sig mere ned end før.

Hvorfor kan vi ikke bare dele det arbejde, der er?

Hvad er det for en krise der styrer vores dagligdag med afsavn, knokleri og trusler mod vores sundhed, og fremtid?

Det er en kapitalistisk krise, en krise, der er udsprunget af konkurrencen mellem kapitalister i hele verden. Den betyder nemlig, at alle er nødt til at indrette produktionen, så den giver størst mulig profit. De arbejdsgivere, der opnår det mindste overskud, vil jo have dårligst råd til at investere i de nyeste og mest effektive maskiner og vil i sidste ende blive udslettet af de mere effektive firmaer. Denne »mekanisme« medfører, at der er nogle virksomheder, som hurtigere vil få problemer end andre. Ikke nødvendigvis fordi de er underskudsforretninger, men fordi deres overskud er for lille. Det kan ikke nytte at have et overskud på 10 mill. kr., hvis det koster 20 mill. kr. at anskaffe sig det nyeste i maskineri og EDB-anlæg.

Lønnen er ikke skyld i krisen

Produktionsapparatet bliver skiftet ud for at billigøre varerne, ny teknologi erstatter den menneskelige arbejdskraft. Men det er dyrt og der bliver færre arbejdspladser og flere arbejdsløse. Derfor er arbejdsløshed en fast del af kapitalismen — vil aldrig kunne afskaffes så længe *de* bestemmer.

En del store virksomheder har tjent på krisen, på angrebene på arbejderklassen — selvom de ikke har fået nok. 1977 var det år, hvor massefyringerne på B&W rullede, og hvor værftet gav størst overskud. Carlsberg-Tuborg har øget profitterne her sidst i 70'erne, mens 100'er af arbejdspladser er blevet nedlagt, og ny, dyr teknik er blevet sat ind i stedet. Vitrohm i Holbæk er kun én blandt mange virksomheder, hvor arbejdsgiveren havde stigende overskud, men nægtede at overholde miljøbestemmelserne.

Det er en ond spiral: jo mere produktionen indskrænkes, også med stigende overskud til følge, jo vanskeligere bliver alligevel situationen for de svageste virksomheder. De svageste bukker under og sætter folk på gaden. Når vi bliver arbejdsløse falder vores indkomst og vi køber mindre — det påvirker igen dem der producerer fødevarer m.m. og de sætter flere på gaden. Kapitalisterne vil ikke investere, hvis ikke der er

et stort overskud at hente — og det bestemmer de.

Derfor virker regeringens politik med tilskud overhovedet ikke på krisen — men pengene ryger andre steder hen. Idag er der penge at hente i værdipapirer, jord og fast ejendom m.m. — dér investerer de store kapitalister deres overskud, også selvom det er stigende, f.eks. for A.P. Møller. Derfor kan Industrirådet, på trods af krisen, i foråret 82 udtale, at de gennemsnitlige profitter viser en stigende tendens, og lønningerne er faldende — og det er de godt tilfredse med!

77 var det år, hvor B&W gav størst overskud og hvor massefyringerne på værftet rullede.

Vores evner og behov er klare nok, fabrikkerne, byggepladserne og teknologien er lige til at gå i gang med, men kapitalisterne er ikke interesserede. Og de har magten over produktionen. Det er ikke vore lønninger der er skyld i krisen, men de vil gøre en sænkning af vore lønninger og øget arbejdsløshed til en del af deres kriseløsning.

Men hvad så med regeringen? Den ønsker vel ikke krise og arbejdsløshed?

Skiftende, socialdemokratiske regeringen har lavet mange forlig og indgreb, men essensen har

Vidste du at:

- i 1980 lå investeringerne 38% under 1976 niveau, mens produktionen steg. I 1981 blev der produceret 17% mere end i 1975.
- produktiviteten også er steget under krisen. Lønnens andel pr. produceret enhed er gået ned fra 16,3% af arbejdsgiverens udgifter til 4,3%, fra 74 til 77
- det tilsammen betyder at arbejderne idag bliver mere udbyttet, at der investeres i at bortrationalisere arbejdere, og at der profiteres på det
- lønudviklingen overfor inflationen har betydet at reallønnen nu er tilbage på 1973 niveau. Dvs. at de forbedringer vi har nået i 70'erne er røget, vi er gået ned næsten 15% i realløn
- arbejdsgiverne lukkede 2219 virksomheder i 1980 og 1800 bare i første halvår af 81
- arbejdsgiverne kun betaler 5% af de samlede arbejdsløshedsudgifter til dem de fyrer — arbejderne betaler de 95% over skatter og fagforeningskontingent.

hver gang værret den samme: tage fra lønnen og den offentlige service med den ene hånd og forære rovet til arbejdsgiverne med den anden. I 1980 skar de f.eks. 2,22 milliarder kroner på social- og sundhedsbudgettet. Mærkede du no-

3

gen skattelettelser i den anledning? Nej, for pengene gik til en del af de 5 milliarder, som erhvervslivet fik i tilskud!

Når A.P. Møller flytter sin familiefond til udlandet så forværrer det betalingsbalancen, og han skal ikke betale.

Ledende socialdemokrater i fagbevægelsen har i årevis snakket om en renteskattereform, dvs. en lov, som skulle sikre, at der blev betalt skat af de mange renter, som hvert år tilskrives forskellige fonds. De har indtil nu været skattefri, så der er mange af dem, og der er MANGE renter. Det ville nok lette en del på »Danmarks betrængte økonomi«, hvis de bare skulle betale halvt så meget i skat, som vi andre må slippe. Der ligger ca. 60 milliarder kroner i arbejdsfri renteindtægter, som altså desværre bare ikke må røres. Samtidig forlyder det nu, at omkring indgåelsen af Overenskomst '83 vil der blive foretaget nedskæringer og indgreb, der svarer til ca. 10 mia.

DE DER HAR FJERNET KØDET FRA BORDET

Underviser i tilfredshed.

De som gaven er bestemt for

Forlanger offermod.

De mætte taler til de sultende

Om de store tider som vil komme.

De der fører Riget i afgrunden

Siger, det er for svært at regere

For den jævne mand.

Det skal vi også huske, når regeringen gang på gang river os betalingsbalancen i næsen: den balance er udtryk for Danmarks afhængighed af udlandet, af import, af monopolerne og af de store industrilande. Når vi skal betale det underskud, der er på den berømte balance, med bl.a. forringet sundhedspleje og kollektiv trafik — for ikke at tale om reallønnen — så må vi huske, at når A.P. Møller flytter sin familiefond til udlandet, så forværrer det betalingsbalancen, og han skal ikke betale. Når Carlsberg-Tuborg vælger at producere øl i andre lande, så forværrer det betalingsbalancen, og det kan vi ikke forhindre.

Sandheden er, at regeringen gang på gang selv øger både arbejdsløsheden og betalingsbalanceunderskuddet. Når der er lavvande i kassen, udsteder den statsobligationer, som virker ligesom at tisse i bukserne: først luner det, når

4

der kommer penge i kassen, men så bliver det koldt, når der skal betales renter af dem. Som socialister er vi modstandere af en sådan gældssætningspolitik, fordi vi ved, at det i sidste ende er arbejderklassen, der kommer til at betale. Regeringen tager jo ikke olie-koncessionen fra A.P. Møller for at betale af på sin gæld!

Hvorfor handler regeringen sådan! Fordi regeringen anerkender det grundlag vort samfund har, hvor kapitalisterne sidder på de afgørende beslutninger, om hvornår, hvordan, hvor meget og hvad der skal produceres, hvem der skal have arbejde m.m. I højkonjunkturer var der så stærkt brug for arbejdskraft og arbejderklassens samarbejdsvillighed, at Socialdemokratiet ved regeringsmagten kunne få nogle reformer igennem. Men nu presser arbejdsgivernes krav om nedskæringer af vores levestandard sig på — krav regeringen går ind på, fordi alternativet er at gå arbejdsgiverne midt imod. Og jo svagere vi kommer til at stå, jo svagere bliver vores mulighed for at afkræve regeringen forbedringer for os. Regeringen er kun en del af magten, som ligger mange andre steder, f.eks. i politi og militær. — Hvem tør f.eks. tage de ting de har hårdt brug for idag under krisen? med fare for tæv og fængslinger — kun BZ'erne.

Indtil 1977 regnede regeringen med, at krisen var nogenlunde kortvarig, og ville vende til et opsving. Så kunne man tillade sig at beskytte de arbejdsløse: tidsfristerne for dagpenge blev forlænget, og der blev sat beskæftigelsesprojekter i gang.

Men i 1977 begyndte det så småt at sive ind, at det var en international krise, og at den var både dyb og langvarig. Så blev linien lagt om, og arbejdsgivernes krav om billigere arbejdskraft blev efterlevet. Nu skal der skæres i udgifterne til de arbejdsløse, og vi skal bruges til at presse lønnen (løntrykker-cirkulæret), erstatte

faste stillinger (jobtilbuds-ordningen) og i det hele taget bruges som trussel overfor de arbejdende til at presse tempoet og opføre sig pænt (»hvis du er utilfreds, står der hundredetusindvis uden for porten, som gerne vil have jobbet — og nogen af dem kan man oven i købet få tilskud til!«).

30'erne står for os som et skræmmebillede: hære af arbejdsløse, som levede på et eksistensminimum. Det medførte et enormt fald i lønningerne, og det nød arbejdsgiverne godt af efter krigen, da industrien skulle genopbygges. Det svækkede og splittede arbejdernes sammenhold.

Men 30'erne var også præget af langt større beskæftigelsesprojekter, end vi kender til.

Dengang var det en del af kriseløsningspolitikken at staten gik ind i økonomien og skabte større efterspørgsel på forbrugsvarer og produktion. Men den politik kan ikke virke idag, den er umulig. Fordi staten siden 45 har skabt statslig efterspørgsel især gennem den offentlige sektors vækst boligbyggeri m.m., som idag er en kæmpebelastning for kapitalisterne, det er penge der skal hentes ind gennem produktiv industri, penge staten så at sige har brugt på »forventet efterbevilling«. Al snak om at eksportere os ud af krisen er også umulig idag — det er første verdenskrise hvor kriseforløbet er så dybt og samtidigt i stort set hele verden. Faktisk har regeringen ingen kriseløsningsmulighed.

Så udsigterne idag kan på en måde være endnu værre end dengang: 30'ernes arbejdsløshed uden 30'ernes beskæftigelsespolitik, og

VESTEN

*Vesten er blevet døv
der er gået et tæppe ned
for Vestens syn.
Forbrugersamfundets sjæl
har hyllet sig i et tæt slør.*

*Vestens kulturer:
Rygende ruiner.*

*Vestens ord:
sværmende myg
over industriprodukternes sump
hvorfra feber
løgn
og forstillelse
stiger op.*

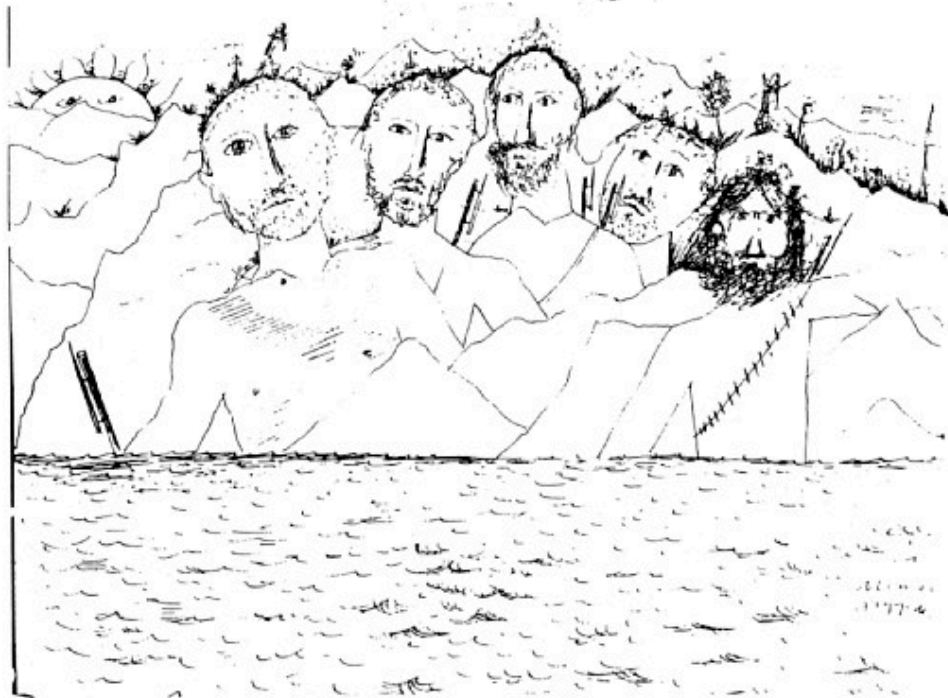
I Indonesien: femhundredtusind døde.

I Europa: koncentrationslejre.

Nær Akropolis: deportationslejre.

*Men Vesten hører intet
kan intet se.*

*I din 1969-model
suser du
med 200 kilometers fart
mod din død.*

For arbejderne er løn nedgang og fyringer to sider af samme sag - og er vi svage på det ene punkt, er vi det også på det andet.

med stigende mulighed for at det ender som dengang: med krig.

Historien gentager sig aldrig fuldstændig, men perspektiverne ligner. Hvordan skal vi reagere?

Fagbevægelsen er i stort omfang bundet til »afsavnspolitikken«. Men jo mere vi har holdt tilbage i løn siden 1974, jo frækkere er arbejdsgiverne blevet. Tekstil- og beklædningsarbejderforbundet solgte ved overenskomsten i 1981 dyrtids-reguleringen — de regnede med flere jobs på den måde. I dag må de se i øjnene, at ikke en eneste arbejdsplads er reddet på den måde, tværtimod er der i dag flere arbejdsløse. På værfterne går tillidsfolk og arbejdere med til produktivtetsaftaler, der skal sikre beskæftigelsen, og fyringer rasler ned. På Danfoss accepterer arbejderne lønstop — og mødes med massefyringer bagefter.

Vi kan ikke afværge fyringerne på den måde. For arbejdsgiverne er det jo bare to sider af samme sag: at få billiggjort arbejdskraften og få mest mulig produktivitet ud af den samtidig.

Vi afværger ikke noget gennem løntilbageholdenhed, men svækker tværtimod vores egen modstand: er vi svage på det ene punkt, er vi det også på det andet — det har arbejdsgiverne for længst regnet ud. Problemet er, at mange arbejdere, og især de reformistiske ledere, ikke har forstået det.

Kapitalismens historie er ikke bare en historie om udbytning og krise, men også historien om arbejdere, der gang på gang har rejst sig til modstand i store bølger af kamp.

Udsigterne i dag kan på en måde være endnu værre end dengang: 30'ernes arbejdsløshed uden 30'ernes beskæftigelsespolitik.

Årsagerne til, at arbejderklassen gør modstand er forskellige, om det er højkonjunkturen, der giver styrken, eller det er krisen, der giver desperationen. Men vi ved at muligheden er der, og at den kan være svær at se, selv lige før det bryder løs — tænk på, hvor hurtigt det gik i Polen i 1980, da arbejderne for alvor tog fat. En fortsat krise i de næste fem eller ti år uden skærpede kampe er ikke sandsynlig — men det ville heller ikke være til at holde ud at tænke på!!

Alternativet.

Det er altså en barsk verden, vi må se i øjnene: vi lever i et klassesamfund, at krisen betyder forringede forhold og rettigheder for dem der i forvejen har det dårligt, og at vi måske er på vej mod en 3. verdenskrig. Så kommer det store spørgsmål: hvad så? er der overhovedet et alternativ?

Ja vi mener der er en udvej, vi har en fremtid — en anden måde at leve på og en anden måde at organisere samfundet på — socialismen. Det er vist en utopi vil mange sige. Og hvad er det egentlig — skal vi alle være lige fattige, skal vi gå i blå tøj, og dyrke landbrug uden maskiner??? Det kan endda være at der er nogen der tror, at så skal det være ligesom i østlandene. Det mener DKP f.eks., men det mener VS ikke.

Det er afgørende, at man aldrig forveksler de to: klassen og partiet.

Verdens første socialistiske revolution fandt sted i Rusland 1917 og er stadig et lysende eksempel for socialister verden over: arbejdere, soldater og bønder organiserede sig i råd og tog magten i samfundet.

Den russiske revolution har lært os mange ting, bl.a. noget om forholdet mellem parti og klasse. Det er afgørende, at der er et revolutionært arbejderparti, som er en organisering af de mest militante og bevidste dele af klassen. Og det er ligeså afgørende, at man aldrig forveksler de to: det er klassen, som er den ledende kraft i revolutionen og i det socialistiske samfund; partiet kan komme med sine bud, men kommer ingen vejne uden klassens opbakning.

Men grundlaget i Rusland var mangelfuldt, industrialiseringen var ikke kommet så langt, og et enkelt land kan ikke opbygge socialismen som en ø i et fjendtligt verdenskapitalistisk hav. Revolutionen skulle have spredt sig for ikke at blive smadret af kapitalismens hære eller blive drevet tilbage i konkurrencekapløbet af verdens markedet. Og det var hvad der skete: revolutionen blev isoleret til Rusland og dermed tabt.

Den polske stat har eftertrykkeligt vist, at den ikke vil acceptere arbejdermagt.

Arbejderklassens magtorganer blev udhulet, og magten overtaget af stats- og partibyrokratiet, og i dag er arbejderne i østlandene lige så

undertrykt som i de vestlige, kapitalistiske lande. De har flere gange i kamp vist, at der ikke findes arbejdermagt i de samfund. Sidst har de polske arbejdere taget konsekvensen og er ophørt med at betragte den polske stat som deres. Heroverfor viste den polske stat eftertrykkeligt, at den ikke ville acceptere arbejdermagt.

Men ét er at sige, hvad vi ikke vil have. Noget andet er så at gøre klart, hvordan vi mener, et socialistisk samfund kan se ud. For VS er der tre afgørende principper:

I stedet for konkurrencen vi vi kunne tage hensyn til miljø, kvalitet, arbejdsforhold og menneskers behov.

Fælleseje af produktionsmidlerne: alle de ting der bruges ved produktionen af goderne, maskiner og bygninger m.m. ejes idag af kapitalister (dvs. arbejdsgivere, aktieejere, børspekulanter osv.). Konsekvenserne af deres profitjagt og indbyrdes konkurrence kender vi.

Hvis det i stedet var arbejderne, der ejede og bestemte over produktionsmidlerne, ville det ikke være nødvendigt at konkurrere. I stedet ville vi kunne tage hensyn til miljø, kvalitet, arbejdsforhold og menneskers behov. Fremstillingen af goder kan på forhånd planlægges i forhold til behov og ressourcer, gennem planer for den enkelte virksomhed, de enkelte brancher for samfundet og også internationalt.

Vi kan arbejde for et bedre og anderledes liv, f.eks. at opdragelse og uddannelse foregår integreret i arbejdslivet og at alle kan deltage i det, hele livet. Nogle timer ved en drejebænk, nogle

7

timer ved studier, nogle timer i børnehaven — hvorfor ikke? Ingen skal tvinges til udelukkende kedsommeligt eller hårdt arbejde, men byrder og glæder skal deles af alle.

Det bliver ikke let i begyndelsen at planlægge og organisere produktionen på tværs af landegrænser og den gamle arbejdsdeling. Men de multinationale selskaber gør det jo allerede idag — så kan vi også. Og dér hvor de forårsager et kæmpespild, vil vi være i stand til at bruge alle jordens ressourcer til fælles gavn. På den måde kan den internationale socialisme, og også en gruppe af socialistiske lande umiddelbart efter enkelte revolutioner, tage fat på at løse sultproblemerne — ingen behøver at dø af sult på grund af »priskrig«, når ingen skal tjene på u-landene, ressourcerne kan sættes ind på korn i stedet for kanoner.

Vil folk ikke være for egoistiske til det? Nej, for ingen vil kunne berige sig på andres bekostning eller få individuelle belønninger. — Dèt, der gavner fællesskabet, gavner den enkelte.

Hvem skal så bestemme? Hvem skal lave planerne? Det skal de mennesker der arbejder med at gennemføre planerne, med at producere og udføre alt det nyttige arbejde samfundet har brug for. Og det er det andet princip: *arbejdermagt*.

Er det demokrati, fordi vi kan sætte et vist antal krydser på en valgliste i løbet af vores liv?

Vi får ofte gennem medierne at vide, at socialisme er byråkrati, at samfundet skal ledes af et stort maskineri af urørlige skrankepaver. Få tænker på, at sidst de var på et offentligt kontor

VI ER STÆRKERE END VI TROR

8

eller på jobsøgning i et stort firmas personaleafdeling, da blev det hele kørt af et stort maskineri af urørlige skrankepaver. »Jamen det er ikke det samme, for vi kan selv bestemme, vi lever i et demokrati« lyder det tit. Mener de

Til dialektikken pris

Uretten går idag fremad med sikre skridt.

Undertrykkerne indretter sig på titusind år.

Magten forsikrer: Alt vil forblive som det er.

Ingen stemme høres udover de herskendes stemme

Og på markedspladserne siger

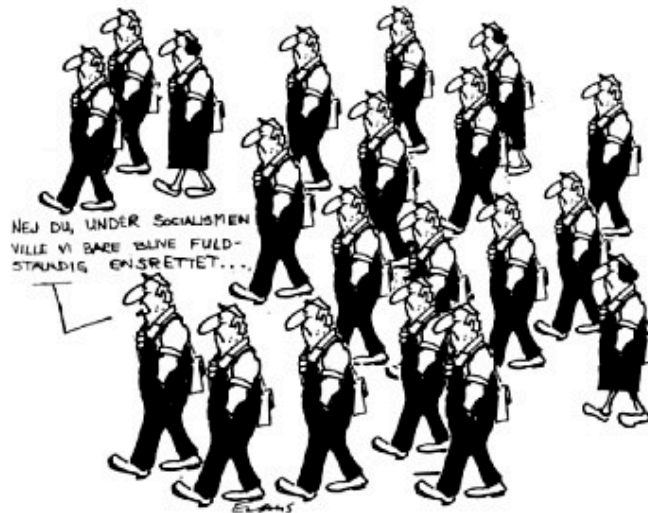
Udbytningen højt: Først nu tar jeg for alvor fat.

Men af de undertrykte siger mange nu: Det vi vil, går aldrig.

dermed at vi er med til at bestemme, fordi vi kan sætte et uvist antal krydser på en valgliste i løbet af vores liv? De mennesker vi sætter ind i de besluttende organer, politikerne, er i virkeligheden en meget lille del af beslutningstagerne i det her samfund. Hver dag tages vigtige beslutninger i finansverdenen (tænk f.eks. på A.P. Møllers familiefond, som uhindret er ved at blive flyttet til udlandet for at unddrage sig beskatning til staten), ved domstolene, i militæret, indenfor det statslige og kommunale byråkrati. Ja, for stat og kommuner er jo ikke kun de folkevalgte, men et apparat integreret med andre magtgrupper i samfundet. F.eks. har Viljo Sigurdsson ikke meget at skulle have sagt over byplanlægningen og nybyggeriet i Københavns Kommune, men det har derimod boligselskabet KBI, boligspekulanter og finansverdenen.

Det er ikke en floskel, når vi taler om den herskende klasse. Dèt, der får hele samfundet til at køre, er de ting, der produceres, som vi skal leve af, og med. Dem, der bestemmer over dèt, bestemmer også over andre beslutninger i et samfund, bestemmer, hvordan samfundet skal se ud. I dag er det de private arbejdsgivere — i et socialistisk samfund er det arbejderne.

Men hvad så med alle dem ind i mellem, samfundet består jo ikke kun af arbejdere i blå tøj og kapitalister med høj hat? Det er rigtigt, at der er mange andre grupper i samfundet, men de deler sig efter den samme skille-linie: i en skærpet eller revolutionær situation vil det være sådan, at nogen vil følge arbejderklassen, fordi deres leve- og arbejdsforhold ligner, og nogle vil følge de nuværende magthavere. Det betyder, at under socialismen være arbejderne og de lag,

som knytter sig til arbejderklassen, som er ledende i alle forhold i samfundet.

Men det går jo ikke af sig selv, de, som i dag sidder på flæsket, afgiver det ikke godvilligt. Og ligesom deres statsmagt i dag bruges mod os, skal vi kunne samle vore kræfter i en central magt, så arbejderens interesser til enhver tid kan undertrykke borgerskabets. Klassekampen slutter jo ikke sådan fra den ene dag til den anden, også efter en revolution vil der en tid være stærke klassemodsetninger.

»Men det er vi jo slet ikke dygtige nok til, samfundet bliver styret af eksperter, det kan vi ikke gøre lige så godt«. Ak ja, vi har altid fået at vide, at vi er dumme — det tager nok lidt tid, inden vi indser, at det hovedsagelig er de folk, der beskæftiger sig med profitjagt, der bliver mest indskrænkede. Hvornår har du sidst hørt om en spekulant, som skrev smukke sange eller en oberst, som bekymrede sig om miljøforgiftning?!

Det er nemlig ikke bare sådan, at der skal sidde en arbejder, hvor der nu sidder en direktør.

Hvis du nogensinde har haft arbejde, så har du sikkert oplevet situationer hvor du selv har fundet på en bedre måde at lave noget på (selv om du måske nok har holdt mund med det). Almindelig sund fornuft er en udemærket ledetråd i såvel produktions- og samfundsplanlægning som alt mulig andet, og det har folk tidligere fundet ud af. Under den russiske revolution var det arbejderne, der styrede fabrikerne, under den spanske borgerkrig styrede de

også hospitalerne, og så sent som i 1974 i Portugal organiserede folk i visse boligkvarterer selv fødevareredistributionen uden om grossisterens boykot. Vi er meget dygtigere, end vi tror. Kernen i arbejdermagten skal ikke være en valgkreds eller et folketing, men et arbejdsråd. På fabrikker og institutioner, i kaserner og boligkvarterer skal beslutningerne tages af dem, der skaber værdierne og påvirkes af beslutningerne. Og de skal tages kollektivt.

Det er nemlig ikke bare sådan, at der skal sidde en arbejder, hvor der nu sidder en direktør. Der skal sidde et råd, folk, der er blevet valgt af deres kammerater til at udføre beslutningerne, og som til enhver tid skal stå til ansvar overfor dem, som beslutningerne påvirker.

For at få arbejde skal man i dag være sund, flittig, af hankøn, heteroseksuel og mellem 25 og 45 år gammel - samt aldeles holdningsløs.

Det 3. grundlæggende princip for socialismen er *lighed*. Den borgerlige propaganda udlægger som regel dette princip som »ensretning»: vi skal alle mene og gøre det samme.

Samtidig hævder de, at i vores samfund har alle lige muligheder, men ikke alle lige evner, og hokus-pokus har vi forklaringen på at nogle bliver arbejdsgivere og andre arbejdere, nogle læger og andre hjemmehjælpere. Men hvad betyder det at »enhver er sin egen lykkes smed»? Det indebærer en fastlåsning af menneskers muligheder, ud fra deres stilling, om de ejer produktionsmidler eller ej, om de har andel i rigdom eller ej. Der skabes en kæmpe ulighed — i job, bolig, feriemuligheder, sundhed m.m. En

9

hver klarer sit, solidaritet belønnes ikke. Vi konkurrerer indbyrdes, især om et arbejde — for at opnå det skal vi være hurtige, sunde, flittige, af hankøn, heteroseksuelle, mellem 25 og 45 år, aldrig mene andet end det arbejdsgiveren mener osv. — hvem sagde ensretning??

Hvis man f.eks. er kvinde eller ung, eller enlig forælder, og ovenikøbet er født ind i arbejderklassen, gået ud af skolen med 9. klasse — så er livsbanen fastlagt, og ikke af en selv. Så er der ikke noget der hedder »det har jeg lyst til, eller det er jeg god til«. Normerne, dem der gavner arbejdsgiverne, ensretter en masse menneskers liv, og alle dem der ikke lever op til normerne taber i spillet, i den indbyrdes konkurrence.

Det har ikke noget at gøre med at nogen har

ringere evner end andre — det har noget at gøre med, at nogen aldrig får mulighed for at udvikle de evner, de har. Enten fordi de ikke har råd, eller tid, eller fordi deres evner ikke er ønskede, eller ikke regnes for noget. Under socialismen skal det have højeste prioritet, at *alle* har mad, bolig, varme, transport, sundhedspleje, uddannelse m.m.

Så kan det sociale liv udvikles på grundlag af fælles ansvar for hvordan vi gerne vil bo, for børnefødsler og opvækst, for samvær. Mennesker får f.eks. mulighed for at bestemme om de vil opbygge en kernefamilie eller en »storfamilie«, bo alene eller i kollektiv osv. Vi har fælles udgangspunkt og ansvar og derfor kan vi også få lov til at udvikle os forskelligt.

Lad os gå styrket ud af krisen.

*Vi vil leve,
vi har en vigtig sag.
Vi venter ikke på,
at det bli'r børnehjælpsdag.
Vi vil ha: kransekage
sukkerkugler
bolledej
og hele brødfabrikken.*

(Anonym BZ'er)

Vi kan ikke pege på noget bestemt land i dag, hvor socialismen er gennemført — vi kan ikke fortælle jer præcist, hvordan det »ser ud«. Alligevel ved vi, at det kan lade sig gøre, fordi vi ser spirerne overalt hvor arbejderne kæmper mod borgerskabets politik og viser sin styrke samlet, i ét land, og på tværs af lande. Viser, at det er muligt at true borgerskabet, at få dem til at producere til lavere profitniveau, tilsidesætter borgerskabets stat osv.

En af de erfaringer, der er lærerige for os, der i dag står overfor kampen mod arbejdsløsheden, er f.eks. de engelske arbejderes kampe i slutningen af I verdenskrig. Den politiske styrke, arbejderne havde vist igennem modstand mod krigen, kulminerede i 1919-20 i kampe om ikke at få væltet krisens byrder over på sig. De kæmpede for 8 timers arbejdsdag og fik det. Det var et indhug i profitten, hvilket forøgede de problemer, den engelske kapital havde i forvejen. Arbejdsgiverne forsøgt at indhente det gennem tempoopskrining og krævede lønsænkninger. Arbejderne kæmpede imod igennem flere år uden mange resultater, men det gav forståelse og sammenhold i klassen. Ar-

bejdsgiverne angreb hårdt — men det var ikke ensbetydende med at arbejderne blev svage, tværtimod — selvom de konkrete resultater var få.

Kampen kulminerede i 1926, hvor arbejderne gik i generalstrejke i hele England mod borgerskabets angreb. For mange arbejdere var det et spørgsmål om »at nu var det nok«, og derfor organiserede de råd til at varetage en masse dagligdags funktioner, til selvforvaltning og forsvaret. Men arbejderne angreb ikke statsmagten samlet og bevæbnet. Derfor blev det et knusende nederlag for arbejderne: De havde angrebet arbejdsgivernes profit og hele grundlaget for kapitalismen var sat på spil, politisk var kapitalismen i fare. Det var ikke omkostningsfrit, men en så stor trussel udløste arbejdsgivernes knusende slag. Kun ved at gå videre endnu i kampen havde arbejderne kunnet vinde.

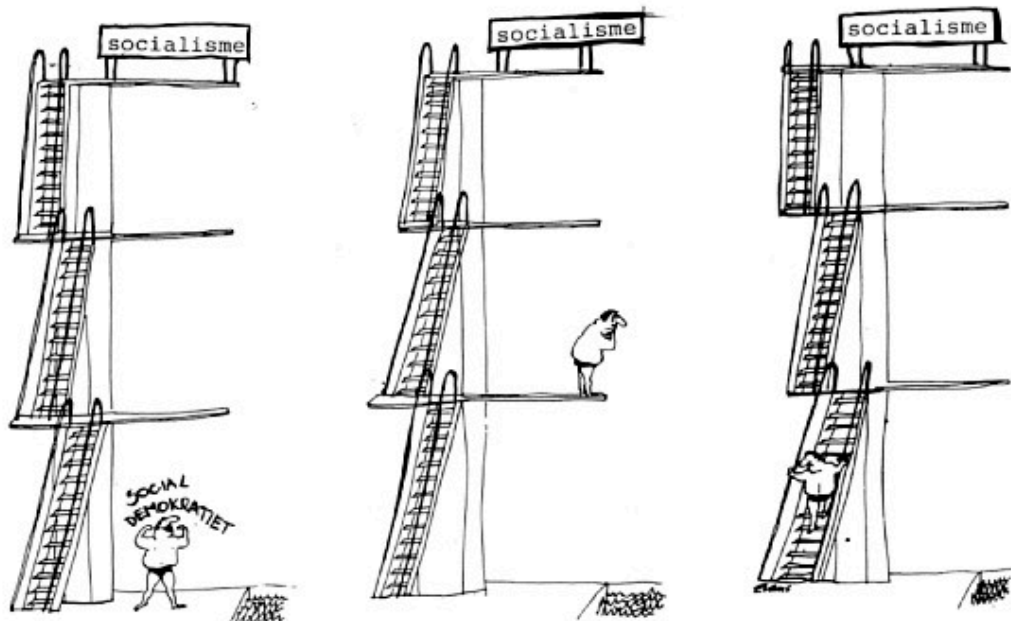
Krise er ikke nødvendigvis en forhindring for store arbejdskampe.

Det siger en masse positivt om, hvordan vi kan udfordre borgerskabet, og en masse negativt om hvad der sker, hvis vi ikke forstår at optrappe kampen. Den erfaring har mange flere måttet lære i tidens løb, arbejderne i Chile, Portugal og Polen. Det er ikke muligt, at vi styrkes, uden at kapitalisterne vil lide under det økonomisk og frygte konsekvenserne politisk. Derfor vil de altid slå fra sig, hvis de kan komme til det. I Portugal '74 startede en revolutionær udvikling, hvor arbejderne tilkæmpede sig økonomiske og politiske forbed-

ringer. De ting havde de samlet sig vrede og forståelse for under fascismen. Arbejdsgiverne svarede med økonomisk sabotage og handels-boycot — forhold der forværrer økonomien. I Chile skete det samme, med det resultat at inflation og arbejdsløshed begyndte at stige. Arbejderne blev bedt om at holde sig tilbage — men det var jo deres styrkepositioner der var ved at ryge — trods besatte virksomheder m.m.

andet samfund, er tilbageholdenhed et tegn på at det går den anden vej — et skridt på vejen til at give op.

Reformisterne siger noget helt andet: de påstår, at sulten bliver større, mens man spiser, at opnåelsen af forbedringer vil få arbejderne til at ønske mere, og lige så stille og intetanende vil de »spise sig ind på socialismen«. Det er der to u-sandheder i. For det første at vejen til socia-

Politik og økonomi hænger sammen — arbejdsgiverne vil til enhver tid forværre økonomien (deres økonomiske system) og skærpe krisen (deres krise) for at få den profit de ønsker — eller forsvare systemet overfor socialismen. Ingen arbejderregering eller folkefront kan stoppe det — før borgerskabet er væltet. Fordi de intet ansvar har overfor vores økonomi og vores lod i krisen. Heller ikke økonomisk tilbageholdenhed fra os vil derfor hjælpe — hverken idag eller i kampen om magten. Vi kan ikke »redde Danmark ud af krisen« eller undgå krisen skærpes — og samtidig holde på vores styrkepositioner. For ofre fra os er bare endnu en måde at bevare magten hos de få, at puste endnu mere liv i den syge kapitalisme. Og for de mennesker, vi gerne vil have i kamp for et

lismen skulle være strøet med sukker, og at vi vil kunne spise og spise, indtil vi er mætte. Og for det andet at socialismen ikke er andet end kagebidder. Vi må skuffe jer — vi vil ikke bare have mere kage, vi vil have hele bageriet. Vi vil have en virkelig løsning på vores problemer, og det kræver ikke kun mere retfærdig fordeling af goder, men at vi får magten i samfundet, og at kapitalisterne fratages enhver magt og indflydelse.

Vejen til det mål er ingen fredelig ædekurrence mellem arbejderklassen og borgerskabet. Når vi stiller krav, kræver opnåelsen kamp, og vi bliver mødt af deres modangreb, som i England. Vi ved at jo større vore krav og jo mere enigt vi står — jo hårdere deres angreb, og desto større chance for nederlag — medmindre

H

I kampen mod arbejdsløsheden er der to sider. Den ene side er kampen mod arbejdsløshedens angreb på levevilkårene og disciplinering af både arbejdende og arbejdsløse. Derfor opstiller vi kravene om: fuld dækning for tabt arbejdsfortjeneste, væk med alle tidsbegrænsninger til understøttelsen, væk med børnepasningscirkulæret, væk med tvangsarbejdsordningerne, for fuld dyrtids og taktregulering til alle, nej til ungdomsløn, for umiddelbar ret til faglig organisering og understøttelse til alle, og flere krav endnu. En gennemkæmpelse af de her krav vil forhindre, at arbejdsløsheden bliver en trussel for de arbejdende, og kunne forhindre at arbejdsløse føler sig presset til konfliktramt arbejde. Vi ved, at det altid er et spørgsmål om *dem* eller *os*. At de sejre, vi vinder, svækker arbejdsgiverne, og når de styrkes gennem arbejdsløshed og løntrykkeri — så bliver vi svagere.

Men vi vil slås for styrkepositioner, så vi i sidste ende har styrke og vilje til at tage kampen om magten i samfundet.

Den anden side er kampen om arbejdstiden, fordi *dem*, der har arbejde, knokler, og de arbejdsløse skal i arbejde. Vi bliver stærkere, når der kommer flere i arbejde, og vi svækker arbejdsgiverne, når de skal betale og ansætte folk i stedet for maskiner. Det lyder let — men

situationen idag er jo, at vi dårligt nok kan opretholde de løn- og arbejdsforhold vi indtil nu har tilkæmpet os. Og det er en alvorlig sag at føre en konflikt idag, fordi vi mangler samlende kampe, mens arbejdsgiverne står samlede over for os. Derfor vil vores kamp for 35 timers ugen give os modstand og problemer undervejs, deres krisepolitik vil blive skærpet — men det er systemets egen råddenskab, der gør det, det er *dem* der skærper krisen. I dag skærper de *også* krisen, mens vi bøjer nakken — tænk på sidste overenskomst, hvor de faglige ledere for at hjælpe arbejdsgiverne ud af krisen solgte både løfteparagraf og dyrtidsregulering, og tænk så på, hvor svagt det har stillet os siden.

Ved sidste overenskomst mente politikere og fagforeningsfolk fra såkaldte arbejderpartier, at al snak om nedsat arbejdstid var »urealistisk«, men fordi kravet er blevet fremsat igen og igen og kædet sammen med en løsning på arbejdsløsheden, tager de det op idag. Men i sommeren 82 har vi så fået at vide, at det er fuldstændig urealistisk at snakke om fuld lønkomensation, at der højst kan blive komensation til de lavestlønnede, eller at staten skal betale over skatterne, og a-kasserne også skal inddrages. Samtidig kædes det sammen med mere skiftehold og deltid. Det er helt uacceptabelt — vi har ikke råd til nedsat arbejdstid uden lønkomensation — ganske enkelt. Vi har heller ikke råd til at betale det over skatterne — med f.eks. flere sociale nedskæringer. Og de skal ikke komme og luske forringelser ind for

13

de arbejdsløse i ly af en arbejdstidsforkortelse. For det er jo oplagt, at skulle a-kasserne betale lønkomensation for nedsat arbejdstid, skulle de arbejdsløses dagpenge skæres. Selvfølgelig har arbejdsgiverne »råd« — det er et spørgsmål om, hvem den her krise skal gå mest ud over. Der er noget uldent ved den måde, de faglige ledere snakker om det her på — prøver de mon allerede nu på at få os til at sluge lønnedgang ved næste overenskomst???

Enhver svækkelse af den faglige kamp på hospitalerne kan aflæses af antallet af senge på gangene.

Hvem, der skal betale for det, er et spørgsmål om den kamp, reformisterne ikke vil tage. Mange hopper desværre med på den og siger: »Hvad nytter det at kæmpe, vi får jo ikke noget idag«.

Men sådan er det ikke. Vi er idag tvunget ud i en aldrig afsluttet kamp for opretholdelsen af ting, som vi for få år siden ville have anset for bagateller.

Tænk på hospitalerne, hvor enhver svækkelse af den faglige kamp kan aflæses af antallet af senge på gangene, eller på de dele af industrien, som er underlagt akkord, og hvor hver dag er en kamp om tempoet.

På den måde tvinges mange ud i kampe, som med tiden bliver større — vi kan ikke længere undgå dem. Den daglige kamp åbner op for mere perspektiv-rige kampe: hvem gider slås, når perspektivet ikke strækker sig længere end til 50 øre?

14

Og dér er kravet om nedsat arbejdstid virkelig godt: det ville styrke os, fordi det kan nedsætte arbejdsløsheden; det samler på tværs af alle mulige skel i arbejderklassen: arbejdende/arbejdsløse, kvinder/mænd, danskere/indvandrere, faglærte/ufaglærte, offentligt/privat ansatte osv. Og det bærer i sig perspektivet om et liv, som ikke er domineret af enten nedslidning eller tvungen lediggang.

Men det kræver, at der er nogen, der tager initiativ til at slås, og at der er nogenlunde enighed om, hvad det er, man slås om.

Men selv om der vokser en større kamp ud af hverdagens små og seje, så slutter det jo ikke der. Nedsat arbejdstid vil kræve, at vi går ud og kæmper for, at den bliver omsat i flere arbejdspladser og ikke i stigende tempo. Fuld lønkomensation kræver en kamp pris- og skatte-stigninger eller flere nedskæringer i den offentlige sektor. Klassekampen fortsætter, sandsynligvis til akkompagnement af den sædvanlige hadske hetz mod grådige arbejdere og forrædere, som bare forværrer krisen i vores lille land.

Der er ingen nemme genveje, kun gennem sådanne kampe kan vi blive stærkere, stærke nok til at tage magten i samfundet. Der er ingen garantier om hurtige revolutioner lige om hjørnet eller evig lyksalighed, men de stadig voldsomere kampe vil tvinge os ud i nogle opgør, hvor det er DEM eller OS — for alvor.

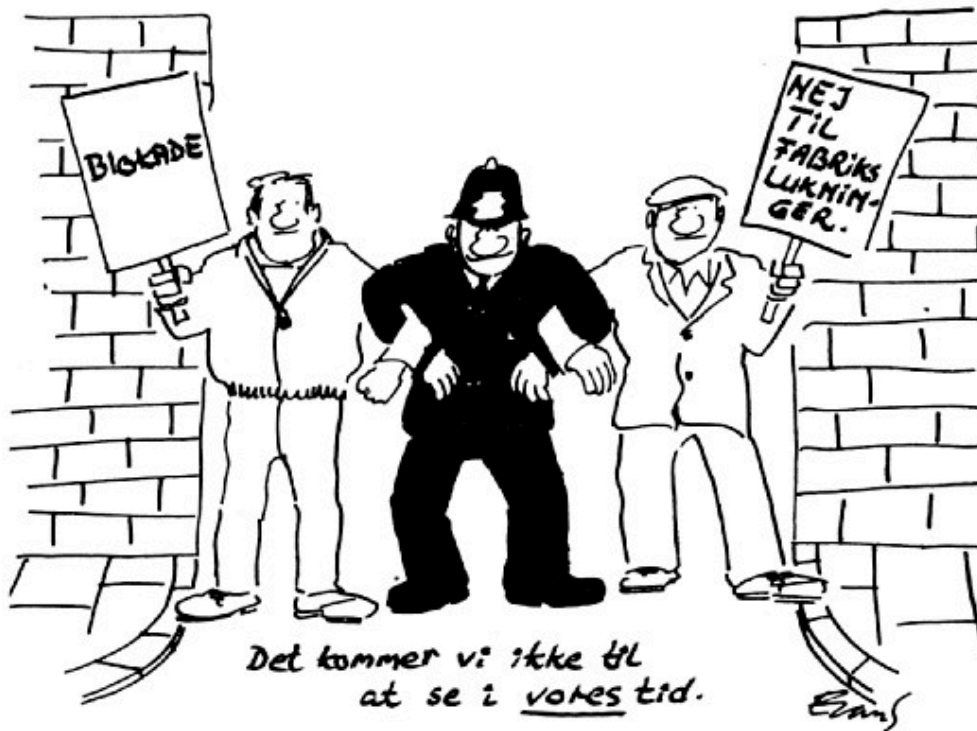
SANG OM REVOLUTIONÆR TÅLMODIGHED

*man sir at efter vinter kommer vår
man sir at man skal høste som man sår
det er lissom høsten trækker længe ud
for tiden
der sku ha været store modne frugter
for længe siden*

*vi skal altså bare gi lidt mere tid
ja, ja, vi ved det jo så godt
men det er lissom det nu snart har
varet længe nok
tænk at vi skal gi lidt mere tid
det ka være svært at tro
når det er som om man står på midten
af den sidste brændende bro*

(Trille, fra LP'en »Altid har jeg længsel«)

MELD DIG IND I VENSTRESOCIALISTERNE

Hvis du også vil slås for socialismen, og kan tilslutte dig de holdninger vi lægger frem her i pjecen, så vil vi opfordre dig til at melde dig ind i VS.

VS er revolutionære socialister og vi mener at et parti er nødvendigt. At gennemføre en magtovertagelse kræver at nogle går i spidsen, agiterer for det, organiserer det og foreslår løsninger på den krise samfundet er i. VS vil slås for at blive i stand til det, for at få opbakning for vores politik i den daglige kamp. Det er ikke VS eller andre partier der gennemfører revolutionen — det gør arbejderklassen med støtte fra andre lag. Men idag er partiet dem der slås for et revolutionært perspektiv i den daglige kamp, og for en revolutionær løsning af krisen.

Vi ser det som en opgave at samle de få idag, mange i fremtiden, som vil slås for en revolutionær magtovertagelse af det danske samfund, og i resten af verden. Vi drager erfaringer fra mange kampe i alle dele af samfundet, fra mange år og mange lande — erfaringer vi prøver at bruge i den aktuelle klassekamp — erfaringer som også du kan have gavn af. Hvis du er bange for at blive fastlåst i VS så — ja, vi står fast på en *revolutionær* politik. Vi nøjes ikke med det der kan skaffe flertal på en generalforsamling, vi vil mere end reformisterne. Men den konkrete politik vi fører, kan du være med til at lægge — i VS.

Hvis du indsender følgende blanket vil du høre fra os:

Navn: .....

Adresse: .....

Tlf.: .....

- jeg ønsker oplysning om indmeldelse i VS
- jeg ønsker at abonnere på Solidaritet, VS's avis
- jeg ønsker at tilmelde mig VS's støttekreds
- jeg ønsker at vide mere om VS's politik på bestemte områder: .....

Indsendes til Venstresocialisterne, Studiestræde 24, 1455 København K.

Denne pjeces er udarbejdet af en gruppe under VS's Faglige Landsudvalg.

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk